

**PILOT PROGRAM PODRŠKE TEŽE ZAPOS LJIVIM LICIMA U PRIPREMI
I AKTIVIRANJU NA TRŽIŠTU RADA “OSNAŽI ME I USPJEĆU”**

1.Opravdanost programa

Tržište rada u Crnoj Gori je veoma kompleksno. Na visoku stopu nezaposlenosti utiče pored nedostatka investicija i veće aktivnosti privrede i strukturna nezaposlenost. Dakle, nezaposlenost nije samo kvantitativna, nego i kvalitativna, koju karakterišu niska mobilnost radne snage, nedovoljna spremnost i niska motivacija za zapošljavanje, nedostatak radnih i socijalnih vještina, vještina efikasnog traženja posla i druge karakteristike koje predstavljaju prepreke pri zapošljavanju. U Crnoj Gori više od 50% prijavljenih u evidenciju Zavoda za zapošljavanje pripada kategoriji lica sa identifikovanim preprekama pri zapošljavanju, što između ostalog rezultira velikim uvozom strane radne snage. U januaru 2018. godine, u evidenciji nezaposlenih nalazilo se 17.446 lica iz kategorije teže zapošljivih.

Među nezaposlenim licima kojima je potrebna stručna pomoć i podrška u savladavanju identifikovanih prepreka za zapošljavanje nalaze se: bivše korisnice novčane naknade po osnovu rođenja troje i više djece, korisnici materijalnog obezbeđenja porodice i druga teže zapošljiva nezaposlena lica. U ukupnom broju teže zapošljivih lica iz evidencije Zavoda sa 74,9% učestvuju bivše korisnice naknada po osnovu rođenja troje ili više djece (6.070) i korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice (7.000).

Ova lica se suočavaju sa velikim preprekama da uđu ili se vrate na tržište rada i najčešće se nalaze na ivici lične i/ili porodične egzistencije. Niske kvalifikacije i neadekvatne vještine, kao i nedovoljno radno iskustvo ili nedostatak iskustva značajno doprinose ranjivosti ovih grupa. Dodatno, neuspješnost kod traženja zaposlenja i odbijanje od strane poslodavaca uglavnom dovode do dugotrajne nezaposlenosti. Posljedično, dugotrajna nezaposlenost pogoršava situaciju pojedinca, jer isključenost iz radnog znači i isključenost iz socijalnog okruženja, koje je pojedincu potrebno radi jačanja njegove radne, psihičke i fizičke efikasnosti. Lica iz ove kategorije su različite starosne dobi i nivoa kvalifikacija, duže vrijeme bez posla, ne posjeduju radne navike, nemaju razvijene socijalne mreže, ne poznaju savremene načine komunikacije i informisanja i nemaju znanja o tržištu rada. Svi ovi faktori znatno otežavaju njihovo aktivno učešće na tržištu rada.

Kako bi se otklonile navedene barijere, potreban je produbljeni tretman da bi radeći na razvoju psihosocijalnih vještina podigli nivo samopouzdanja, pojačali motivaciju, uspostavili pozitivan odnos prema radu i preuzeli odgovornost za svoje profesionalne izbore i podstakli ih na promjenu.

Povećavanje zapošljivosti teže zapošljivih lica je dugotrajan proces koji traži sistemski pristup jer je nezaposlenost osoba iz ove kategorije kompleksan problem, za čije rješavanje nijesu dovoljne jednostrane mjere već su potrebni specijalizovani programi kreirani prema specifičnim potrebama ciljnih grupa teže zapošljivih lica.

U pitanju su programi koji treba da pruže prilagođene, individualne, odgovarajuće usluge teže zapošljivim licima, u cilju pomoći pri psihosocijalnom jačanju, motivisanju, profesionalnom usmeravanju i zapošljavanju.

2. Ciljne grupe programa

Direktna ciljna grupa – učesnici programa

Direktnu ciljnu grupu obuhvaćenu ovim programom čini 1.000 teže zapošljivih lica, prioritetno žena bivših korisnica naknade po osnovu rođenja troje i više djece i korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice, sa najnižim učešćem od 70% u ciljnoj grupi programa.

Indirektna ciljna grupa ili korisnici programa

Indirektnu ciljnu grupu čine:

- nezaposlene žene bivše korisnice naknade po osnovu rođenja troje i više djece i korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice, koji nijesu učesnici programa;
- porodice učesnika programa;
- poslodavci;
- lokalna zajednica i
- društvo u cjelini.

3. Ciljevi programa

Ciljevi realizacije programa u osnovi se svode na:

- psihosocijalno osnaživanje učesnika programa usmjereno ka jačanju kapaciteta ličnog i profesionalnog razvoja, u procesu boljeg pozicioniranja na tržištu rada;
- unapređenje specifičnih vještina potrebnih za traženje posla i uključivanje na tržište rada i
- rješavanje problema nezaposlenosti učesnika programa.

4. Očekivani rezultati

U skladu sa postavljenim ciljevima, očekuje se da:

- najmanje 95% učesnika programa se osnaži i usmjeri na samoinicijativno donošenje odluka u vezi profesionalne karijere / izvor verifikacije: izvještaj izvođača programa;
- 50% uspješnih učesnika psihosocijalnog programa, od kojih najmanje 70% žena bivših korisnica naknade po osnovu rođenja troje i više djece i korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice, unaprijedi specifične vještine potrebne za traženje posla i uključivanje na tržište rada/ izvor verifikacije: izvještaj izvođača programa sa dnevnikom traženja posla;

- 20% učesnika koji su uspješno savladali vještine traženja posla, od kojih 70% žena bivših korisnica naknade po osnovu rođenja troje i više djece i korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice, riješi problem nezaposlenosti / izvor verifikacije: ugovor o radu.

5. Lokacija i vrijeme realizacije programa

Program će se realizovati na teritoriji Glavnog grada, Prijestonice i svih opština u Crnoj Gori i sprovodiće se u trajanju od devet mjeseci.

6. Programske aktivnosti

6.1. Pripremne aktivnosti sprovođenja programa

6.1.1. Izbor izvođača programa

Po donošenju odluke Upravnog odbora o odobravanju sredstava za finansiranje programa „Osnaži me i uspješću“, Zavod će raspisati poziv agencijama za zapošljavanje da u ulozi izvođača, samostalno ili u saradnji sa partnerima, kreiraju i realizuju aktivnosti utvrđene ovim programom i namjenjene ciljnoj grupi. Javnim pozivom će se pored predmeta, rokova, načina podnošenja prijava, načina finansiranja utvrditi i uslovi koje podnosilac prijave mora da posjeduje kao izvođač programa. Dakle, izbor izvođača neće se vršiti primjenom kriterijuma izbora već će se u ulozi izvođača programa naći sve agencije za zapošljavanje koje prijavom na javni poziv iskažu zainteresovanost za realizaciju programa.

6.1.2. Izbor učesnika programa

U ovoj fazi potrebno je odabrati učesnike iz ciljne grupe programa. Izboru učesnika prethodi priprema nezaposlenih lica za uključivanje u program. Izbor učesnika vrši tim koji se formira na nivou područne jedinice. Pri konačnom izboru učesnika vodiće se računa o učešću teže zapošljivih lica u ukupnoj registrovanoj nezaposlenosti na nivou pojedinih opština sprovođenja programa, u cilju obezbjeđenja ravnomjerne teritorijalne zastupljenosti ciljne grupe programa.

Međusobna prava, obaveze i odgovornosti, kako Zavoda i izvođača programa, tako i Zavoda i učesnika programa uređuju se ugovorom.

6.2. Realizacija programa psihosocijalne podrške i podrške pri zapošljavanju

U ovoj fazi realizovaće se programi kreirani od strane izvođača sa ciljem osnaživanja teže zapošljivih lica - učesnika za uspješnu socio-radnu integraciju i osposobljavanje za aktivan pristup tržištu rada u procesu sopstvenog zapošljavanja.

Odnosni programi treba da doprinesu jačanju kapaciteta ličnog i profesionalnog razvoja učesnika u procesu prepoznavanja, planiranja, kreiranja i upravljanja karijerom, kao i razvoju i unapređenju vještina traženja posla, kao ključnog preduslova u rješavanju problema nezaposlenosti.

Programski sadržaji treba da budu koncipirani tako da, u prvom dijelu sprovođenja, svim učesnicima obezbijede psiho-socijalnu podršku u ličnom i profesionalnom razvoju. Nakon pružene psiho-socijalne podrške, u drugom dijelu realizacije, programski sadržaj treba da bude usmjeren na pružanje neposredne pomoći u nalaženju zaposlenja za 50% uspješnih učesnika prvog dijela programa.

Odnosne programe realizovaće izvođači uz finansijsku podršku Zavoda, u trajanju do šest mjeseci, od kojih prvi dio programa u trajanju od jednog mjeseca i drugi u trajanju do pet mjeseci.

6.3. Monitoring i izvještavanje

Ova aktivnost podrazumijeva kontinuirano praćenje realizacije programa i izvještavanje o realizovanim aktivnostima.

Cilj monitoringa je poboljšanje efikasnosti i efektivnosti programa kroz praćenje procesa realizacije.

Monitoring će omogućiti kontinuiran uvid u proces ostvarenja rezultata kako bi se mogle blagovremeno preduzeti eventualne korektivne aktivnosti u cilju dostizanja planiranih rezultata.

Monitoring i izvještavanje zasnovano na postavljenim ciljevima i aktivnostima, predstavljaju osnov za evaluaciju programa i ocjenu kvaliteta programa na osnovu rezultata.

6.4. Promocija programa

Promocija programa će se sprovoditi kontinuirano, od prvog mjeseca realizacije programa, a u cilju što veće informisanosti ciljne javnosti. Ovu programsku aktivnost sprovodiće Zavod i izvođači programa, a vršiće se: održavanjem press konferencija, okruglih stolova, kroz štampane i elektronske medije.

6.5. Evaluacija programa

U poslednjem mjesecu realizacije programa sumiraće se uticaj programa u odnosu na postavljene ciljeve, analizirati eventualne identifikovane prepreke uspješne realizacije programa i izvesti zaključci. Na taj način će se dobiti jasna slika o postignuću programa i njegovim nedostacima.

Plan aktivnosti

Grupa aktivnosti	Mjesec 1	Mjesec 2	Mjesec 3	Mjesec 4	Mjesec 5	Mjesec 6	Mjesec 7	Mjesec 8	Mjesec 9	Odgovorno lice
1. Pripremne aktivnosti sprovođenja programa										
Izbor izvođača programa										Sektor za poslove zapošljavanja
Izbor učesnika programa										Područne jedinice Zavoda u saradnji sa Sektorom za poslove zapošljavanja
2. Realizacija programa psihosocijalne podrške i podrške pri zapošljavanju										
Realizacija I dijela programa										Izvođači programa
Realizacija II dijela programa										Izvođači programa
3. Monitoring i izvještavanje										Područne jedinice Zavoda u saradnji sa Sektorom za poslove zapošljavanja i izvođači programa
4. Promocija programa										Odjeljenje za odnose sa javnošću u saradnji sa Sektorom za poslove zapošljavanja, područnim jedinicama i izvođačima programa
5. Evaluacija programa										Sektor za poslove zapošljavanja u saradnji sa Sektorom za plan, analizu i statistiku

7. Troškovi realizacije programa

Program će se finansirati iz sredstava budžeta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za 2018. godinu.

Ukupni opravdani troškovi za realizaciju programa procijenjeni su u iznosu od 300.000,00 €. Opravdanim troškovima smatraju se troškovi realizacije programskih aktivnosti od strane izvođača u iznosu od 250,00 € po učesniku kao i dodatnih 100,00 € po svakom zaposlenom učesniku programa.

Sredstva za realizaciju programa dodjeljuju se izvođačima – agencijama za zapošljavanje. .

$$\begin{aligned} 1.000 \text{ lica} \times 250,00 \text{ €} &= 250.000,00 \text{ €} + \\ 500 \text{ lica} \times 100,00 \text{ €} &= 50.000,00 \text{ €} \end{aligned}$$

Ukupno: 300.000,00 €

PROGRAM PRIPREMIO
Sektor za poslove zapošljavanja
Odsjek za rad sa nezaposlenim licima

Podgorica, 18.01.2018.godina